

Ako rozpoznať **dezinformácie** a ako proti nim bojovať

ČO

sú to dezinformácie?

AKO

fungujú?

AKO

na ne odpovedať?

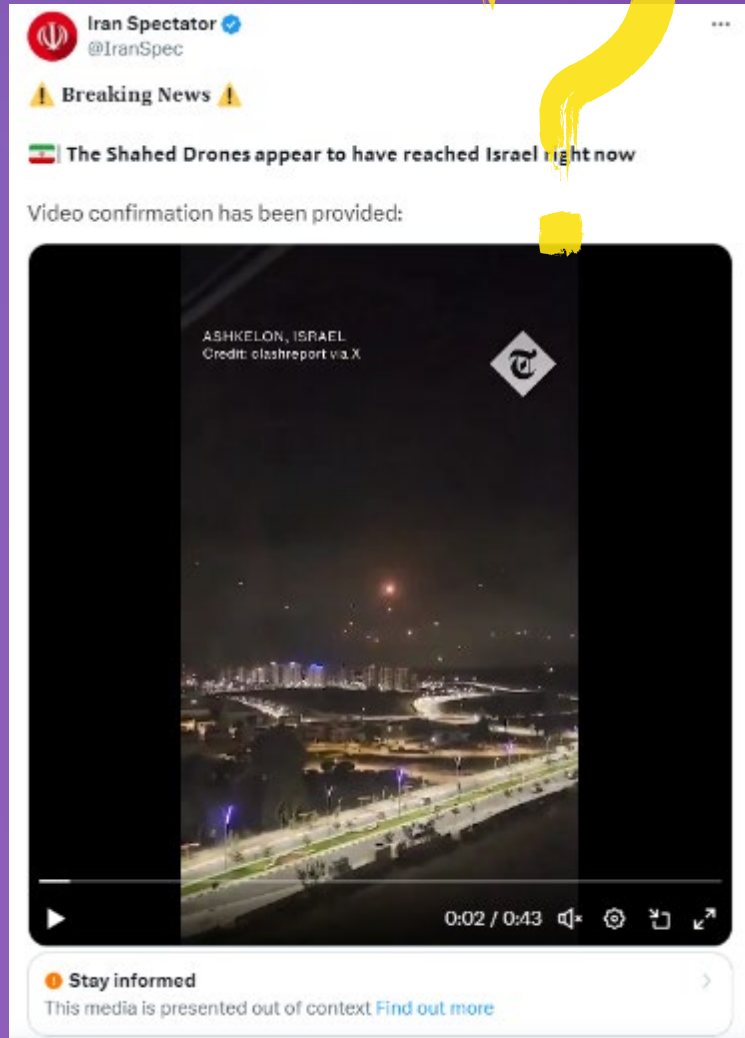

ČASŤ 1

Čo sú to dezinformácie?

Časť 1: Čo sú to dezinformácie?

PREČO by niekto šíril informácie, ktoré nie sú pravdivé?

- Pretože ide o *vtip* → **Satira/humor**
- Pretože im *verí* → **Mylné informácie**
- Pretože chcú ľudí *zavádzať* → **Dezinformácie**

Časť 1: Čo sú to dezinformácie?

Pápež v páperovom kabáte od Balenciagu

→ Humor

„Technológia 5G zapríčinila vznik a rozšírenie koronavírusu“

Využili:

- doterajšie konšpiračné teórie o domnelých vplyvoch 5G na zdravie,
- neistotu a strach v prvých dňoch pandémie.

Dôsledky:

- barbarské ničenie veží 5G,
- narušenie telekomunikačných služieb,
- obťažovanie zamestnancov telekomunikačných služieb.

→ Mylné informácie:

Časť 1: Čo sú to dezinformácie?

Som matka
z ukrajinskej
Odesy.

Som podpredsedníčka
ruskej náboženskej
nadácie.

Som právnička
z ukrajinského
Donecka.

Som občianka
z ukrajinského
Charkova.

! Tá istá osoba sa predstavuje
ako rôzni ľudia.

→ **Dezinformácie**

ČASŤ 2

Ako fungujú dezinformácie?

Cieľom dezinformácií nie je nevyhnutne presvedčiť, ale zmiast'.
Taktika má tieto podoby:

Už neviem, komu
môžem dôverovať!

! **Porovnávanie
neporovnateľného**
presmeruje pozornosť na
nesúvisiace alebo vzdialene
súvisiace otázky.

! **Zosmiešňovanie**
zabáva sa na
„pochybovačov“ a robí
si z nich sarkastické
žarty.

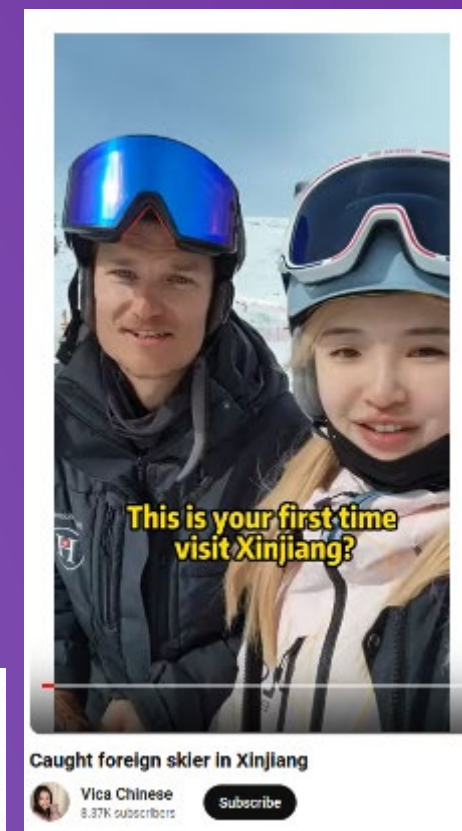
! **Prekrúcanie**
prekrúca názory
druhých a útočí na
ne.

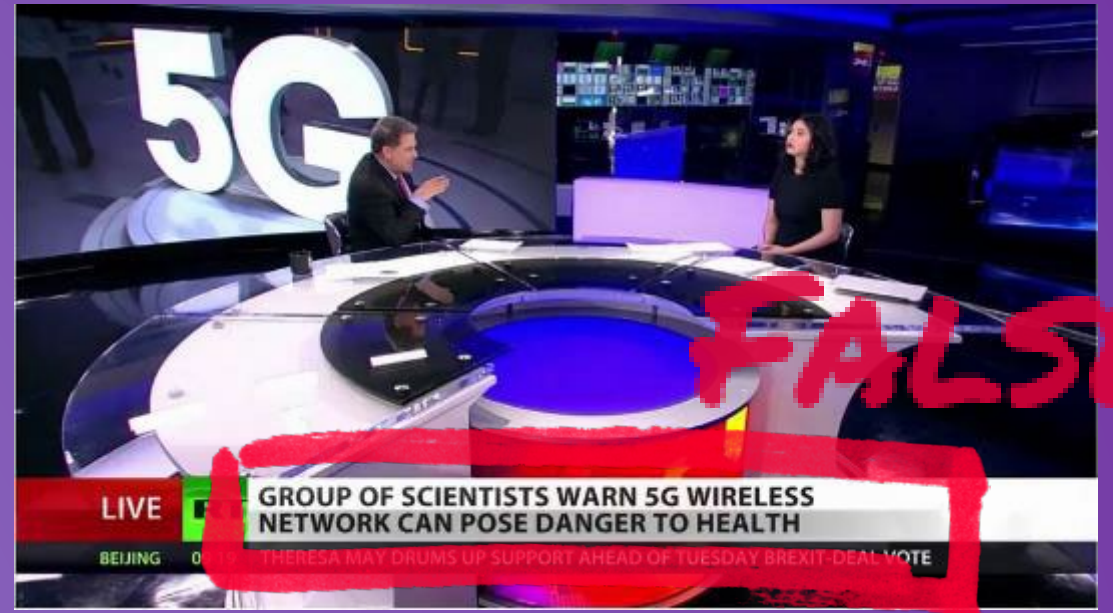
! **Zahlcovanie
podrobnosťami
chce**
odviesť pozornosť
od toho
najdôležitejšieho

! **Útok**
vystraší „pochybovačov“
agresívnym alebo
ponižujúcim prejavom.

Časť 2: Ako fungujú dezinformácie?

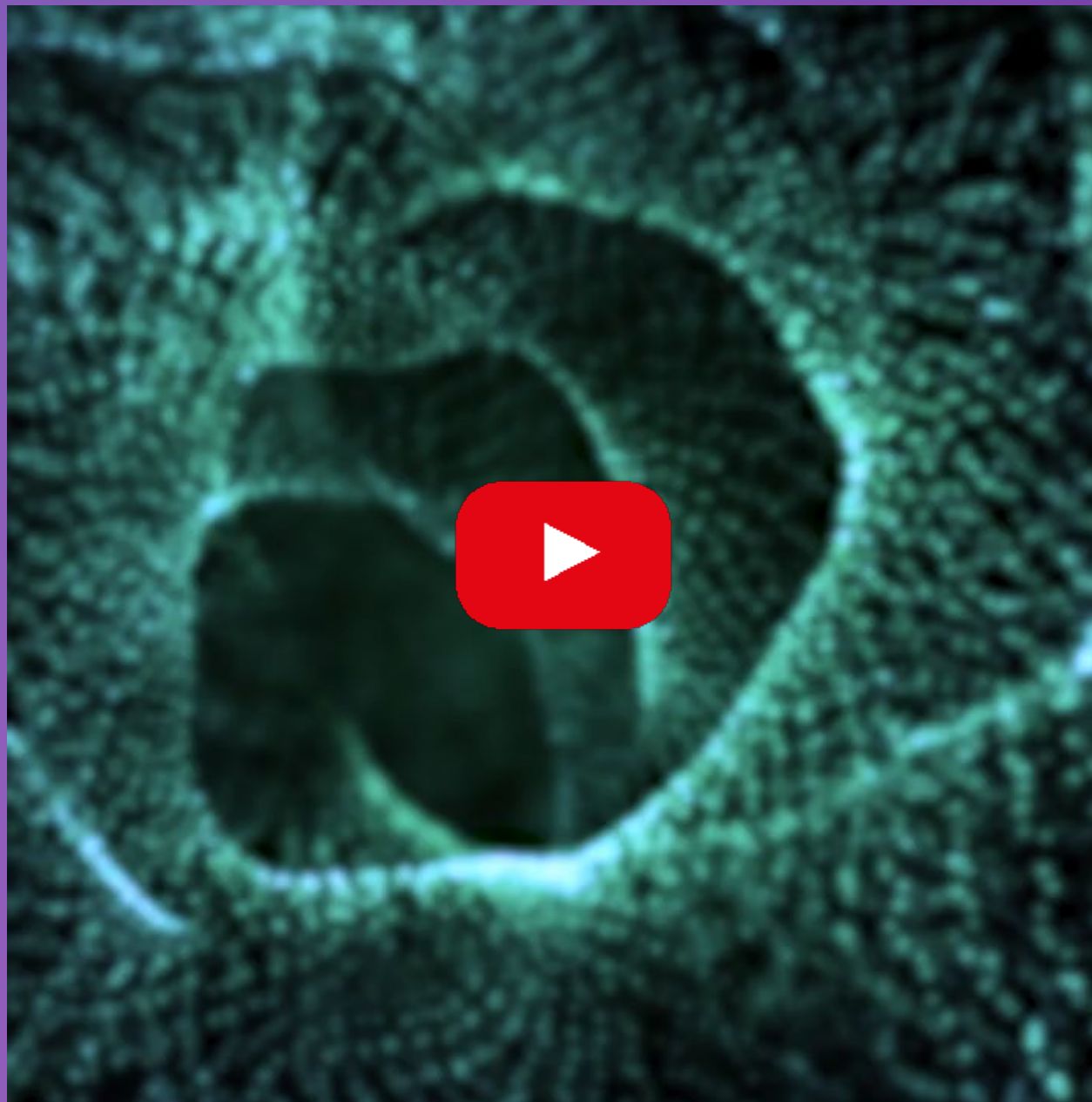

! Dezinformácie nie sú len na sociálnych médiách – objavujú sa aj v klasických médiách.

Časť 2: Ako fungujú dezinformácie?

ČASŤ 3

Ako reagovať na dezinformácie?

Nedaj sa na odpoveď
vyprovokovať!

Zastav sa

Porozmýšľaj

V prípade pochybností si **overte správnosť**

- ✓ **Obsah**
hovorí titulka to isté, čo obsah správy? Dáva obsah zmysel?
- ✓ **Sú zdroj a adresa URL**
spoľahlivé? Je to to, čo si myslíte, že to je?
- ✓ **Je autor**
spoľahlivý/kvalifikovaný?
- ✓ **Aký je dátum**
uverejnenia?
- ✓ **Obrázok**
zobrazuje naozaj to, čo tvrdí?
- ✓ **Iné zdroje**
majú túto správu aj iné zdroje? Ktoré?

Nezabúdaj na svoje predsudky!

Skôr, ako niečo zdieľaš, sa zamysli

Ako môžeš práve **TY** prispieť k boju proti dezinformáciám?

**Never všetkému,
čo počuješ**

✓ Rozmýšľaj kriticky, skontroluj si svoje zdroje a nezabudni sa zastaviť a zamyslieť, kým zareaguješ.

**Zvyšuj
povedomie**

✓ Podel sa o to, čo si sa dozvedel od rodiny a priateľov, ALE...

**Nezahanbuj
ostatných**

✓ prejav empatiu a pokús sa pochopiť ľudí, ktorí sú presvedčení o dezinformáciách. Ľudia sa zriedkakedy dajú presvedčiť v hádke!

Overovatelia faktov

- Medzinárodná sieť pre overovanie faktov spravuje [zoznam organizácií na overovanie faktov](#), ktoré sa prihlásili k jej [kódexu zásad](#).
- [Európska sieť pre normy overovania faktov](#)
- Vyhľadaj overené fakty o danej téme alebo osobe online pomocou [prehľadávača Fact Check Explorer spoločnosti Google](#)
- Vyvrátené dezinformácie nájdeš aj na portáli [EUvsDisinfo.eu](#).
- [EDMO](#) (Európske stredisko pre monitorovanie digitálnych médií) monitoruje dezinformácie a reaguje na ne zo svojich centier po celej EÚ.

Zdroje na overovanie faktov v jednotlivých štátoch

RAKÚSKO a NEMECKO

[GADMO](#)

BELGICKO a HOLANDSKO

[BENEDMO](#)

BELGICKO a LUXEMBURSKO

[EDMO BELUX](#)

BULHARSKO a RUMUNSKO

[BROD](#)

CHORVÁTSKO a SLOVINSKO

[ADMO](#)

CYPRUS, GRÉCKO a MALTA

[MEDDMO](#)

ČESKO, SLOVENSKO
a POĽSKO

[CEDMO](#)

DÁNSKO, FÍNSKO a ŠVÉDSKO

[NORDIS](#)

ESTÓNSKO, LOTYŠSKO a LITVA

[BECID](#)

FRANCÚZSKO

[DE FACTO](#)

MAĎARSKO

[HDMO](#)

ÍRSKO

[EDMO Ireland](#)

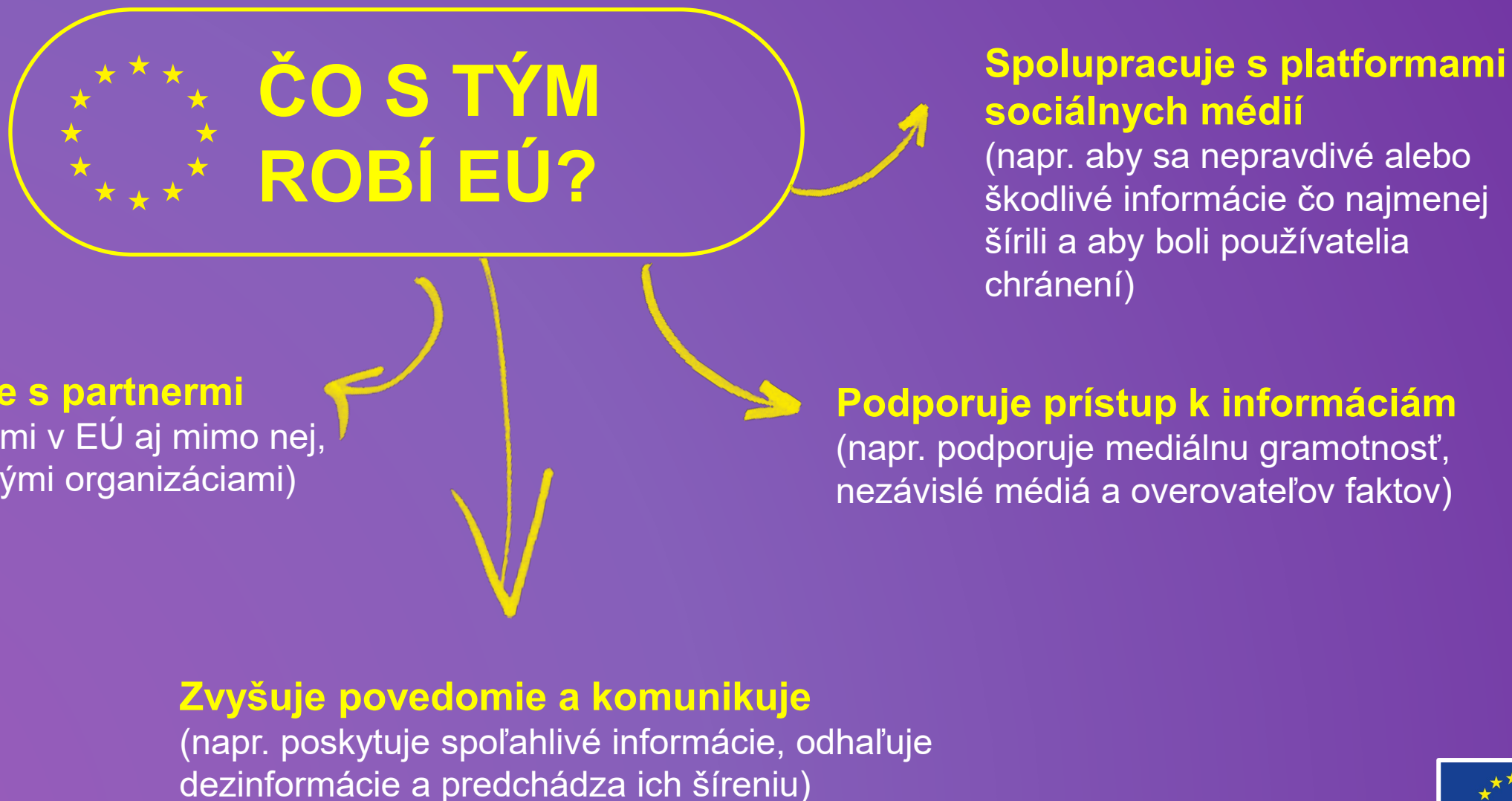
TALIANSKO

[IDMO](#)

PORTUGALSKO a ŠPANIELSKO

[Iberifier](#)

ČASŤ 4

Cvičenia

Rozdeľte sa do skupín

Chopte sa svojej témy a úloh

Pripravte prezentáciu

©Freepik

©Freepik

©Freepik

Preverte si hrou, čo ste sa naučili

Bad News Game (hra Zlé správy)

(je dostupná vo viacerých jazykoch a určená žiakom od 14 rokov) hráte sa, že ste osoba, ktorá online šíri mylné informácie.

Bad News Game pre deti

(je dostupná v menšom počte jazykov a určená žiakom od 8 rokov)

Cat Park (park pre mačky)

(v angličtine, vo francúzštine, v holandčine a ruštine, od 15 rokov) Vašou úlohou je obrátiť verejnú mienku proti plánovanému parku s použitím bežných dezinformačných techník.

Zdroje:

- Ilustrácie poskytol upklyak na Freepik (snímky 1,2,3,7,9,10,15,16,18,19,20,22,23,24)
 - Snímka 4
 - Príspevok na sociálnych médiách o stretnutí medzi Oliviou Rodrigo a Sabrinou Carpenter: <https://twitter.com/PopBase/status/1521984278057218050?lang=en>
 - Video o aktivovaní protiraketovej obrany Iron Dome: [3. Iran Spectator na platforme X: „](#)
-

